

Un cinturó verd per a Girona

/Carles Gorini/

Un cinturó verd és una zona d'espais oberts que, a mode d'anella circumdant, voreja el nucli urbà d'una ciutat i els nuclis adjacents. El Cinturó Verd de l'àrea urbana de Girona és un instrument estratègic d'ordenació territorial i de foment de la qualitat paisatgística.

Fa un parell d'anys l'artista Perejaume i el crític d'art Carles Guerra van voler sortir caminant de Madrid amb tres pintures carregades a l'esquena. Va ser un exercici físic, però també mental, per superar les barreres que encerclen aquella ciutat. Com a tot arreu, les carreteres, les línies de ferrocarril o el creixement urbà desordenat han omplert l'espai d'obstacles que esdevenen permanents i infranquejables. L'oportunitat de restablir la connectivitat dels diferents espais que envolten les ciutats topa amb l'obligació de dotar-les d'infraestructures adequades a les necessitats d'aquells que les habiten. Girona no és Madrid, és cert, però malgrat les diferències d'escala els problemes no són tan diferents. Els artistes van reeixir a sortir a peu de Madrid de la mateixa manera que qualsevol podria fer-ho de la nostra ciutat, però no ho van tenir fàcil, com tampoc no ho tindriem nosaltres. És per això, perquè les barreres semblava que creixien sense control, que des de la Diputació es va començar a treballar en diferents projectes per diagnosticar la situació, per saber la distància a què l'urbs s'estava situant del seu entorn. Amb els primers estudis a la mà es va veure que, malgrat

■ El salt del Timbarró a Sarrià de Ter. Foto: Narcís Sastre.

■ Hortes a Santa Eugènia. Foto: Narcís Sastre.

les amenaces, hi havia una oportunitat que consistia a dissenyar un cinturó verd per a l'àrea urbana de Girona. En un moment donat, els esforços de la Diputació es van trobar amb els de la Càtedra de Geografia i Pensament Territorial de la UdG i junts van poder materialitzar el projecte del Cinturó, en què l'organisme provincial va posar els coneixements tècnics i la Universitat, els arguments científics.

Què és un cinturó verd?

En paraules de Jaume Hidalgo, cap del servei de Medi Ambient de la Diputació de Girona, el Cinturó serà un parc periurbà que envoltarà tot el sistema urbà de Girona, «un continu de zones de bosc, fluvials o de pastures, tot un mosaic agroforestal amb un potencial molt gran». Des de la Càtedra de Geografia i Pensament Territorial de la UdG, Josep Pintó i Narcís Sastre expliquen que si algú es vol fer una idea de què és un Cinturó Verd pot veure'n

El Cinturó serà un parc periurbà que envoltarà tot el sistema urbà de Girona.

Els problemes consisteixen a saber com es resol el pas de les grans infraestructures de transport que creixen per tot el territori.

un exemple a Vitòria. En la redacció del projecte han primat els plantejaments possibilistes perquè «no s'han tocat les àrees urbanitzades ja programades», diuen els geògrafs. Sastre insisteix que el projecte ha de ser un instrument de pressió contra l'extensió indiscriminada del creixement urbanístic, què té l'ambició de «relligar grans espais naturals com les Gavarres o l'extrem oriental de les Guilleries». Josep Pintó afegeix que és necessari afavorir la proximitat dels espais naturals als habitants de les àrees urbanes perquè no calgui anar lluny per gaudir-ne, una afirmació avalada pel Conveni Europeu del Paisatge que insisteix que el paisatge és un element important de la qualitat de vida de les poblacions, tant en els mitjans urbans com en els rurals, tant en les zones degradades com en les de més qualitat, tant en els espais singulars com en els quotidians. Una afirmació que sentència Sastre quan diu que «les ciutats sense espais lliures són ciutats que no funcionen».

La imatge ideal topa ben aviat, però, amb alguns inconvenients que consisteixen a saber com es resol el pas de les grans infraestructures de transport que creixen per tot el territori i, molt especialment, en l'eix nord-sud de Girona. Josep Pintó, des de la Càtedra, apunta que les diverses infraestructures que es construeixen es fan amb directrius mediambientals diferents, la qual cosa «revela una manca de criteri per part de les administracions». Pintó al·ludeix al fet que davant qüestions semblants els problemes es resolten de maneres molt diferents i allà on una administració hi posa, per exemple, un ecoducte, l'altra no ho fa o les dimensions que proposa no tenen res a veure amb les que ha proposat la primera administració. «Hem treballat moltíssim en la solució d'aquests problemes»,

aclara Hidalgo des de la Diputació, que té interès que se sàpiga que, per tal de permeabilitzar el traçat, cal que les modificacions introduïdes en el projecte original del TGV ara es repeteixin en les altres infraestructures en construcció, com són l'AP-7 i l'All.

El disseny del Cinturó Verd

Els treballs duts a terme pels tècnics han permès delimitar un cinturó verd amb una superfície total de 10.040 ha, repartides entre dinou municipis de tres comarques diferents: el Gironès, el Pla de l'Estany i la Selva. Pel que fa als usos i cobertes del sòl que hi ha al seu interior, predomina la superfície boscosa. «El fet que predominin els boscos respon a una distribució lògica», afirmen els geògrafs, perquè s'ha primat la contigüitat de les masses forestals. Un cop identificades les zones que en podran formar part, s'estan traduint a l'àmbit municipal les necessitats del projecte a través de diferents plans o propostes de plans urbanístics, la qual cosa ja ha començat

La resposta dels ajuntaments ha estat prou positiva, potser perquè entenen que el creixement no pot ser il·limitat.

El Cinturó Verd pot arribar a ser una eina valuosa com a motor del desenvolupament territorial.

■ Panoràmica des de Campdorà. Foto: Narcís Sastre.

a Llambilles, Quart, Aiguaviva, Vilablareix o Sant Gregori. «La nostra voluntat és anar tancant tot aquest àmbit municipal a través de plans especials», comenta Hidalgo. La resposta dels ajuntaments ha estat prou positiva, potser perquè entenen que «el creixement no pot ser il·limitat i que hi ha d'haver un punt en què cal que es consolidin les zones urbanes, què no poden continuar creixent indefinidament», prossegueix el tècnic de la Diputació.

A la fi, i com destaquen els defensors del projecte, el Cinturó Verd es fa un lloc destacat en l'ordenació territorial del sistema urbà de Girona, que és un espai sotmès a una gran pressió. Però encara és més que això, perquè pot arribar a ser una eina valuosa com a motor del desenvolupament territorial si és que som capaços de percebre el paisatge com el que és: la interacció històrica entre natura i cultura, és a dir, part de la nostra identitat.

Geografia i Pensament Territorial

Patrocini: Fundació Privada Girona: Universitat i Futur
Direcció: Margarida Castanyer
Adreça: Plaça Ferrater Mora, 1. GIRONA 17071
Telèfon: 972 41 87 14
Web: <http://www3.udg.edu/cgpt/>
Correu: dir.cgpt@udg.edu